

STANDARDY

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Dějepis

Zpracováno dle upraveného RVP ZV platného od 1. 9. 2013

Vypracovala skupina pro přípravu standardů vzdělávacího oboru Dějepis ve složení:

PhDr. Aleš Dvořák, MŠMT

RNDr. Josef Herink, NÚV

Mgr. Václava Korcová, ZŠ Plasy

Mgr. Pavel Mareš, Česká biskupská konference

Mgr. Pavel Martinovský, ZŠ Vratislavova, Praha 2, ASUD

Mgr. Tomáš Mikeska, PedF UK Praha, Gymnázium Jižní Město, s. r. o.

PaedDr. František Parkan, PedF UK Praha

Mgr. Veronika Sováková, NÚV

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	1. Člověk v dějinách
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-1-01 Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

Indikátory	1. žák uvede u konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost 2. žák popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost
Ilustrativní úloha	
Uveď konkrétní příklad toho, jak se do naší současnosti v České republice i v zahraničí promítají důsledky druhé světové války ve 20. století.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-01.1 D-9-1-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	1. Člověk v dějinách
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-1-02 Žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
Indikátory	1. žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti 2. žák jmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti
Ilustrativní úloha	
Doplň tabulku:	
Uveď instituci, kde se shromažďují a pro veřejnost vystavují památky hmotné kultury (např. středověká keramika, zbraně, nástroje).	
Uveď příklad instituce, která shromažďuje důležité písemné záznamy o minulosti.	
Uveď příklady památek hmotné kultury, které si můžeš prohlédnout v galerii.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-02.2

Vzdělávací obor	Dějepis					
Ročník	9.					
Tematický okruh	1. Člověk v dějinách					
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-1-03 Žák se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu					
Indikátory	1. žák se orientuje na časové ose 2. žák lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě 3. žák chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin					
Ilustrativní úloha						
<p>K uvedeným významným dějinným událostem uveď název dnešního státu (států), ve kterém (ve kterých) se událost v minulosti odehrávala.</p> <p>Pád Berlína</p> <p>Svržení jaderné bomby na Hirošimu</p> <p>Otevření druhé fronty v Normandii</p> <p>Charta 77</p> <p>Krach na newyorské burze (1929)</p> <p>Revoluční převrat Fidela Castra</p> <p>Atentát na Františka Ferdinanda d'Este</p> <p>Válka v Perském zálivu 1990–1991</p>						
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-03.2 Výběr významných událostí k řešení ilustrativní úlohy se řídí názorem učitele dějepisu s ohledem na podmínky každé třídy žáků.					
Ilustrativní úloha						
<p>Chronologicky seřaď na časové ose uvedené historické události a zapiš jejich příslušná čísla v odpovídajícím pořadí do tabulky:</p> <p>1) studená válka, 2) dobytí Cařihradu osmanskými Turky, 3) dobytí Bastily, počátek Velké francouzské revoluce, 4) doba Karla IV., 5) 1. světová válka</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>						
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-03.3 Žáci při řešení úlohy pracují se školními atlasy a elektronickými zdroji informací.					

Vzdělávací obor	Dějepis	
Ročník	9.	
Tematický okruh	2. Počátky lidské společnosti	
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-2-01 Žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí 2. žák uvede na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí 3. žák objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje 4. žák popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území 	
Ilustrativní úloha		
Porovnej způsob života pravěkých a dnešních lidí.		
	Život v pravěku	Dnešní život
Opatřování potravin		
Obydlí		
Nástroje		
Oblečení		
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-2-01.1	

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	2. Počátky lidské společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-2-02 Žák objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
Indikátory	1. žák objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka a důsledky těchto lidských činností na změnu přírody 2. žák uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů
Ilustrativní úloha	
<p>Popiš výhody kovových nástrojů z hlediska:</p> <p>trvanlivosti</p> <p>náročnosti výroby</p> <p>využitelnosti</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-2-02.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	2. Počátky lidské společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-2-03 Žák uvede příklady archeologických kultur na našem území
Indikátory	1. žák uvede příklady pravěkých archeologických kultur na našem území nebo v místním regionu 2. žák na příkladech objasní původ názvů archeologických kultur
Ilustrativní úloha	
<p>Připiš k příkladům uvedených archeologických kultur, podle čeho dostaly svůj název. Využij k tomu nabídku: podle způsobu pohřbívání, podle zdobení keramiky, podle místa nálezů.</p> <p>a) kultura lužická, únětická, bylanská</p> <p>– název podle</p> <p>b) mohylová kultura, lid kultury popelnicových polí</p> <p>– název podle</p> <p>c) kultura se šňůrovou keramikou, kultura s lineární keramikou, kultura s vypíchanou (vypichovanou) keramikou</p> <p>– název podle</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-2-03.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-01 Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
Indikátory	1. žák charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací 2. žák vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi 3. žák vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace
Ilustrativní úloha	
<p>Urči, která z uvedených tvrzení odpovídají či neodpovídají pravdě (ANO – NE):</p> <p>1. První starověké civilizace vznikaly v krajinách s teplým podnebím a při velkých řekách. ANO – NE</p> <p>2. První starověké civilizace vznikly v Řecku a Itálii. ANO – NE</p> <p>3. Na území při řekách Nil, Eufrat, Ganga vznikly první starověké státy. ANO – NE</p> <p>4. Hlavním zdrojem obživy prvních starověkých civilizací bylo zemědělství. ANO – NE</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-01.1 D-9-3-01.2 D-9-3-01.3 Žáci při řešení úlohy pracují se školními atlasy.
Ilustrativní úloha	
<p>S pomocí dějepisného atlasu vyznač na mapě první velké zemědělské civilizace (Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína):</p> 	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-01.2 Žáci při řešení úlohy pracují se školním dějepisným atlasem. Obr.: Autor obrázku (Mgr. Tomáš Mikeska) souhlasí s publikací.

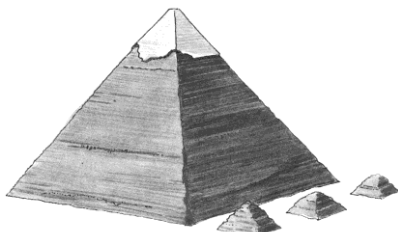
Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-02 Žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
Indikátory	1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací 2. žák na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití

Ilustrativní úloha

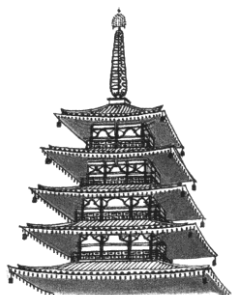
Připiš ke stavebním památkám z předantické doby oblasti (místa) jejich výskytu. Vysvětlí jejich význam a možnosti využití.

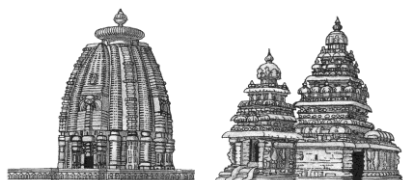
.....

.....

.....

.....

Poznámky k ilustrativní úloze

D-9-3-02.1
D-9-3-02.2

Zdroj vyobrazení: Parkan, F. a kol.: Pracovní sešit Dějepis 6, Pravek a starověk. SPN, a. s., Praha 2006. Obrázky převzaty s písemným svolením nakladatelství SPN, a. s.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-03 Žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa 2. žák na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost 3. žák jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří významným způsobem přispěli k formování antické civilizace 4. žák charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace 5. žák pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství 6. žák nalezne společné znaky křesťanství a judaismu
Ilustrativní úloha	
<p>K uvedeným osobnostem antického světa přiřaď obory jejich činnosti: (např. lékařství, literatura, politika, geometrie, vojenství, filozofie). K jednotlivým osobnostem je možné uvést více oborů.</p> <p>Aristoteles</p> <p>Pythagoras</p> <p>Homér</p> <p>Hippokratés</p> <p>Caesar</p> <p>Seneca</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-03.3 Výběr a počet významných osobností antické společnosti k řešení ilustrativní úlohy se řídí názorem učitele dějepisu s ohledem na podmínky každé třídy žáků.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-04 Žák porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie
Indikátory	1. Žák uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací 2. Žák u vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva 3. Žák popíše principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice
Ilustrativní úloha	
<p>Přečti si pozorně následující text:</p> <p>„Despotická monarchie je zřízení, ve kterém vládce disponuje neomezenou mocí náboženskou, hospodářskou, politickou a vojenskou. Tvoří zákony, může je měnit, ale sám jim nepodléhá. Panovník byl považován za bytost božského původu. Společnost je rozdělena přísně do skupin, které jsou hierarchicky uspořádané a vzájemně neprostupné. Výše postavená skupina vyžaduje poslušnost od skupin s nižším společenským postavením. Členové těchto skupin jsou buď neplnoprávní, ale osobně svobodní, nebo jsou zbaveni všech práv a uvrženi do otroctví. K zajištění tohoto zřízení je vybudován státní aparát a vytvořeny zákonné normy“.</p> <p>Urči, pro kterou starověkou společnost je to odpovídající charakteristika:</p> <p>A) pro politické zřízení v řeckých Athénách B) pro období římské republiky C) pro říši starověkého východu D) pro období římského císařství</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-04.1 Zdroj citace: Novák, R., SVOD, 2000. Dostupné na: www.svod-cz.info/metodika/despocie.PDF

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-01 Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
Indikátory	1. žák časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj 2. žák popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států 3. žák vyjádří svými slovy úlohu středověkých států
Ilustrativní úloha	
<p>Kláštery plnily ve středověké společnosti významnou kulturní a společenskou úlohu. Rozhodni, která z uvedených tvrzení odpovídají nebo neodpovídají pravdě (ANO – NE):</p> <p>1. Kláštery poskytovaly pomoc chudým a nemocným lidem. ANO – NE</p> <p>2. V prostředí klášterů vznikaly nebo se opisovaly knihy. ANO – NE</p> <p>3. Kláštery zakládali poddaní lidé. ANO – NE</p> <p>4. Klášterům bylo zakázáno zakládat školy. ANO – NE</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis	
Ročník	9.	
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa	
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-02 Žák porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	
Indikátory	1. Žák určí oblasti a osobnosti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské středověké kultury 2. Žák uvede společné a rozdílné znaky západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury 3. Žák pojmenuje na příkladech města, ve kterých vznikly významné středověké univerzity	
Ilustrativní úloha		
<p>1. Uveď alespoň tři města, která byla ve středověké Evropě centry západoevropské kultury, a ukaž je na mapě.</p> <p>2. Uveď alespoň dvě centra byzantsko-slovanské kultury ve středověké Evropě a ukaž je na mapě.</p> <p>3. Uveď alespoň jedno centrum islámské kultury a ukaž je na mapě.</p> <p>4. Uveď alespoň dva příklady měst, ve kterých vznikly univerzity jako nositelé a šířitelé středověké vzdělanosti.</p>		
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-02.1 Žáci pracují při řešení úlohy se školními atlasy.	
Ilustrativní úloha		
Vyber z nabídky uvedené středověké osobnosti, místa a události a napiš je k příslušné oblasti či státu.		
Francká říše	Arabský poloostrov	Byzantská říše
Nabídka: Mohamed, Justinián, Karel Veliký, Cáchy, Konstantinopol, Mekka, karolínská renesance, korán, Konstantin Veliký		
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-02.1	

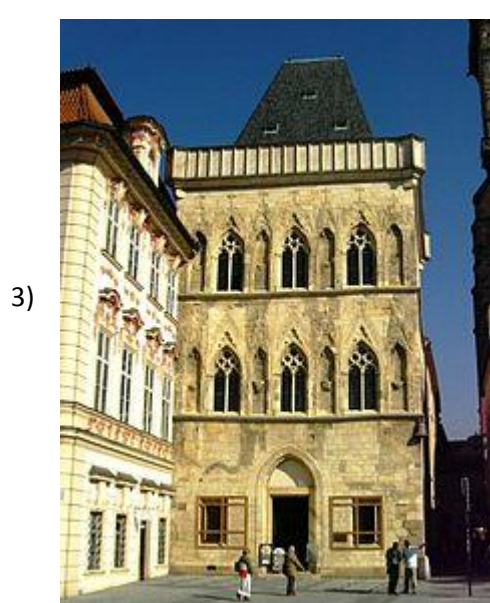
Vzdělávací obor	Dějepis				
Ročník	9.				
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa				
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-03 Žák objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech				
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech 2. žák objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie 3. žák charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století 4. žák popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století 5. žák popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném (městském) středověku v našich zemích od 13. století 				
Ilustrativní úloha					
<p>Seřaď chronologicky (na časové ose) následující historické události a zapiš jejich příslušná čísla v odpovídajícím pořadí do tabulky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. založení pražského biskupství 2. příchod Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu 3. zavraždění knížete Václava 4. získání dědičného královského titulu pro českého panovníka <table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"> <tr> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> </table>					
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-03.3				

Vzdělávací obor	Dějepis								
Ročník	9.								
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa								
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-04 Žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám								
Indikátory	1. žák určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti 2. žák popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku 3. žák vysvětlí pojem kacířství 4. žák popíše vztah středověké církve ke kacířství a k jiným věroukám								
Ilustrativní úloha									
<p>Konflikt mezi církevní a světskou mocí nazývaný také boj o investituru se vedl v 11. a 12. století o:</p> <p>A) investice klášterů do hospodářského zázemí B) pravomoc jmenovat církevní hodnostáře C) dohled nad výchovou korunních princů D) způsob jmenování papeže</p>									
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-04.2								
Ilustrativní úloha									
<p>Doplň do tabulky uvedené představitele světské a církevní moci:</p> <p><i>papež, šlechtic, biskup, kněz, kníže, císař, vévoda, král, kardinál, kaplan</i></p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Světská moc</th> <th style="width: 50%;">Církevní moc</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Světská moc	Církevní moc						
Světská moc	Církevní moc								
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-04.2								

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-05 Žák ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše sociální strukturu agrární středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 2. žák popíše sociální strukturu městské středověké společnosti v našich zemích v období od 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 3. žák popíše hlavní středověké hospodářské, technické a společenské změny v souvislosti s rozvojem zemědělství a s rozvojem měst, uvede jejich vlivy na prostředí 4. žák porovná způsob života na vesnici a ve městech v období středověku 5. žák rozpozná románské a gotické kulturní památky 6. žák uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v místním regionu

Ilustrativní úloha

Přiřaď zobrazenou stavbu ke správnému kulturnímu slohu. Výběr (čísla) napiš do tabulky:

Románský sloh	Gotický sloh
----------------------	---------------------

Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-05.5 Zdroj obrázků: Wikipedia, dostupné na: rotunda sv. Jiří na Řípu: http://cs.wikipedia.org/wiki/Rotunda_svat%C3%A9ho_Ji%C5%99%C3%AD_(%C5%98%C3%ADp) dům U Zvonu: http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C5%AFm_U_Kamenn%C3%A9ho_zvonu hrad Landštejn: http://cs.wikipedia.org/wiki/Land%C5%A1tejn
--------------------------------------	--

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-01 Žák vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice 2. žák vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev 3. žák popíše postoj církve k reformním snahám 4. žák objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí 5. žák uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té doby
Ilustrativní úloha	
<p>K uvedeným jménům přiřpiš národnost jejich nositelů a alespoň jeden obor, v němž se proslavili: (např. filozofie, historie, politika, matematika, lékařství, právo, astronomie, malířství, sochařství, architektura, hudba).</p> <p>K jednotlivým osobnostem je možné uvést více oborů.</p> <p>Erasmus Rotterdamský</p> <p>Michel de Montaigne</p> <p>Francis Bacon</p> <p>Mikuláš Koperník</p> <p>Leonardo da Vinci</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-01.5 Výběr a počet významných osobností středověké společnosti k řešení ilustrativní úlohy se řídí názorem učitele dějepisu s ohledem na podmínky každé třídy žáků.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-02 Žák vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14-15. století. 2. žák pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české 3. žák uvede cíle, názory a představitele reformního hnutí ve středověké církvi 4. žák vyjmenuje zájmové oblasti působení mistra Jana Husa 5. žák jmenuje hlavní body programu husitského hnutí 6. žák uvede nejvýznamnější události husitského hnutí 7. žák popíše, jak byli vnímáni mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách
Ilustrativní úloha	
<p>Mistr Jan Hus nebyl:</p> <ul style="list-style-type: none"> A) reformátorem českého pravopisu B) kazatelem v Betlémské kapli C) biskupem Jednoty bratrské D) kritikem poměrů v církvi 	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-02.4
Ilustrativní úloha	
<p>Uveď alespoň jeden příklad historického období našich národních dějin, kdy husitská tradice posílila český politický, vojenský nebo kulturní život.</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-02.7

Vzdělávací obor	Dějepis															
Ročník	9.															
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby															
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-03 Žák popíše a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky															
Indikátory	1. žák uvede období a příčiny zámořských objevů 2. žák popíše přehledně průběh zámořských objevů 3. žák uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět a příklady jejich vlivů na přírodu															
Ilustrativní úloha																
Dopiš do tabulky chybějící údaje k historii zámořských objevů:																
<table border="1"> <thead> <tr> <th>STOLETÍ</th> <th>CESTOVATEL</th> <th>CÍL (DOSAZENÍ) CESTY</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>Vasco de Gama</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Amerika</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Fernão de Magalhães</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>mys Dobré naděje</td> </tr> </tbody> </table>		STOLETÍ	CESTOVATEL	CÍL (DOSAZENÍ) CESTY		Vasco de Gama				Amerika		Fernão de Magalhães				mys Dobré naděje
STOLETÍ	CESTOVATEL	CÍL (DOSAZENÍ) CESTY														
	Vasco de Gama															
		Amerika														
	Fernão de Magalhães															
		mys Dobré naděje														
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-03.2 Žáci při řešení úlohy pracují se školním dějepisným atlasem.															
Ilustrativní úloha																
Označ, o které potraviny se obohatil jídelníček Evropanů díky americkým zámořským objevům:																
A) rýže, čaj, mandarinky B) zelí, mrkev, okurky C) rajčata, brambory, papriky D) jablka, hroznové víno, meruňky																
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-03.3															

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-04 Žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století 2. žák popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století 3. žák vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století
Ilustrativní úloha	
<p>Přečti si následující text a odpověz (ANO – NE), zda v něm najdeme některé z níže uvedených tvrzení o dobových vzájemných vztazích mezi vládnoucím panovníkem a stavovskou šlechtou (a – c).</p> <p>„Převeliká jest svoboda těchto stavů v království. Neboť ačkoli uznávají krále za svého nejvyššího pána, jsou mu povinni veškerou věrností, poslušností a úctou, přece v mnohých věcech mají vážnost jistou měrou s ním společnou a vyrovnají se mu mocí i leskem.“</p> <p style="text-align: right;">(Pavel Stránský, O státě českém, 1634)</p> <p>a) Stavové mají právo sesadit panovníka. ANO – NE</p> <p>b) Stavové se panovníkovi vyrovnají mocí. ANO – NE</p> <p>c) Jednou z povinností stavů vůči panovníkovi je věrnost. ANO – NE</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-04.1

Vzdělávací obor	Dějepis										
Ročník	9.										
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby										
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-05 Žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky										
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu 2. žák vyjmenuje příčiny třicetileté války 3. žák popíše hlavní etapy a události třicetileté války 4. žák popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu 										
Ilustrativní úloha											
<p>Z uvedených tvrzení o historické době po bitvě na Bílé hoře a po porážce českého stavovského povstání urči, která jsou pravdivá (ANO – NE):</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">1) Obnovené zřízení zemské potvrzovalo platnost Majestátu.</td> <td style="text-align: right;">ANO – NE</td> </tr> <tr> <td>2) Český trůn se stal dědičným v habsburském rodě.</td> <td style="text-align: right;">ANO – NE</td> </tr> <tr> <td>3) Čeština byla Obnoveným zřízením zrušena jako úřední jazyk.</td> <td style="text-align: right;">ANO – NE</td> </tr> <tr> <td>4) Odbojným stavům byl konfiskován majetek.</td> <td style="text-align: right;">ANO – NE</td> </tr> <tr> <td>5) Pravomoci zemských sněmů byly omezeny.</td> <td style="text-align: right;">ANO – NE</td> </tr> </table>		1) Obnovené zřízení zemské potvrzovalo platnost Majestátu.	ANO – NE	2) Český trůn se stal dědičným v habsburském rodě.	ANO – NE	3) Čeština byla Obnoveným zřízením zrušena jako úřední jazyk.	ANO – NE	4) Odbojným stavům byl konfiskován majetek.	ANO – NE	5) Pravomoci zemských sněmů byly omezeny.	ANO – NE
1) Obnovené zřízení zemské potvrzovalo platnost Majestátu.	ANO – NE										
2) Český trůn se stal dědičným v habsburském rodě.	ANO – NE										
3) Čeština byla Obnoveným zřízením zrušena jako úřední jazyk.	ANO – NE										
4) Odbojným stavům byl konfiskován majetek.	ANO – NE										
5) Pravomoci zemských sněmů byly omezeny.	ANO – NE										
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-05.1										

Vzdělávací obor	Dějepis	
Ročník	9.	
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby	
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-06 Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	
Indikátory	1. žák vysvětlí podstatu absolutismu, osvícenství, konstituční monarchie a parlamentarismu 2. žák uvede jejich konkrétní příklady v evropských a světových dějinách	
Ilustrativní úloha		
Vytvoř správné dvojice pojmů a zapiš je do tabulky:		
1. konstituční monarchie	A. neomezená vláda panovníka	
2. absolutistická (absolutní) monarchie	B. vláda parlamentu	
3. parlamentarismus	C. vláda panovníka omezená ústavou	
1.	2.	3.
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-06.1	
Ilustrativní úloha		
<p>V historii evropských a následně i mimoevropských zemí světa si některé monarchie ponechaly absolutistické státní zřízení s neomezenou mocí panovníka (monarchy, absolutistické – absolutní monarchie), jiné byly v průběhu historických etap omezeny konstitucí – ústavou nebo parlamentem (konstituční a parlamentní monarchie).</p> <p>Z uvedené nabídky monarchií ve světě rozliš v tabulce současné absolutistické a konstituční monarchie.</p> <p>Nabídka: Belgie, Vatikán, Dánsko, Japonsko, Saúdská Arábie, Nizozemsko, Omán, Norsko, Katar, Švédsko.</p>		
Absolutistické monarchie		
Konstituční monarchie		
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-05.2 Žáci při řešení úlohy pracují se školními atlasy a elektronickými zdroji informací.	

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-07 Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek
Indikátory	1. žák uvede příklady kulturních stylů v 16 -18. století v Evropě a v českých zemích 2. žák ukáže na příkladech jejich podstatné znaky 3. žák uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16.-18. století v místním regionu

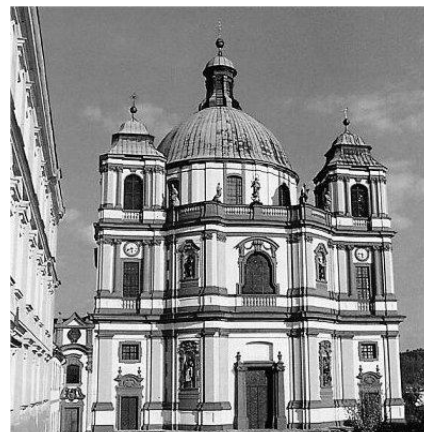
Ilustrativní úloha

Přiřaď a zapiš do tabulky k vyobrazeným stavebním kulturním památkám (A – C) odpovídající umělecký styl (kulturní sloh, 1 – 3):

A)

B)

C)

1) klasicismus, 2) baroko , 3) renesance

A)	B)	C)
----	----	----

Poznámky k ilustrativní úloze

D-9-5-07.1
Zdroj obr.: Obrazový materiál wikipedia.org

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-01 Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
Indikátory	1. žák uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích 2. žák uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii
Ilustrativní úloha	
Vyber tři reformy Marie Terezie nebo Josefa II. a vysvětl, jaký měly dopad v praktickém životě.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis					
Ročník	9.					
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti					
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-02 Žák objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé					
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla 2. žák stručně popíše průběh napoleonských válek 3. žák uvede změny v Evropě po napoleonských válkách 4. žák uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (Americkou revoluci) 					
Ilustrativní úloha						
<p>Seřaď chronologicky události z průběhu Velké francouzské revoluce:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jakobínská diktatura 2. dobytí Bastily 3. nástup Napoleona Bonaparta 4. vydání Deklarace práv člověka a občana 5. vyhlášení republiky <table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>						
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-02.1 Výběr a počet významných událostí k řešení ilustrativní úlohy se řídí názorem učitele dějepisu s ohledem na podmínky každé třídy žáků.					

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-03 Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států
Indikátory	1. žák popíše cíle českého národního obrození, jmenuje jeho přední osobnosti 2. žák uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími
Ilustrativní úloha	
<p>Mezi cíle českého národního obrození nepatří:</p> <p>A) rozbití monarchie B) odstranění centralismu C) zrovnoprávnění češtiny s němčinou D) vydání ústavy</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-03.1 D-9-6-03.2
Ilustrativní úloha	
<p>Uveď alespoň tři jména osobností českého národního obrození a pojmenuj obory jejich působnosti.</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-03.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-04 Žák charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
Indikátory	1. žák popíše sociální strukturu evropské společnosti před rokem 1848 2. žák uvede cíle evropských revolucí 1848–1849 a jejich výsledky 3. žák popíše úsilí o samostatný politický a hospodářský národní vývoj v českých zemích v 19. století, uvede jeho hlavní znaky
Ilustrativní úloha	
<p>U uvedených krátkých charakteristik cílů revolučních událostí v roce 1848–1849 v jednotlivých zemích doplň, kdo mohl uvedená slova ve své době říci: Francouzi, Češi, Němci, Italové.</p> <p>a) Usilovali jsme o vytvoření jednotného národního státu, ale nemohli jsme se dohodnout, která území budou jeho součástí.</p> <p>.....</p> <p>b) Pokusili jsme se sjednotit do jednoho národního státu u nás na poloostrově, avšak rakouská vojska nám v tom zabránila.</p> <p>.....</p> <p>c) Chtěli jsme více práv pro náš národ, chtěli jsme jazykovou rovnoprávnost. Ale nechtěli jsme rušit monarchii.</p> <p>.....</p> <p>d) U nás proběhly v roce 1848 dvě revoluce. Při jedné z nich se vzbouřili dělníci. Na konec byl v zemi zvolen prezident republiky.</p> <p>.....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-04.2 Odborná poznámka: Použité dobově podmíněné označení národů – Němci a Italové je v ilustrativní úloze úmyslně zjednodušené a má jen geografickou povahu, protože ke sjednocení obou jmenovaných národů do národních států došlo až později ve druhé polovině 19. století.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-05 Žák na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
Indikátory	1. žák uvede nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu 2. žák porovná uvedené ideové směry mezi sebou
Ilustrativní úloha	
<p>Který z uvedených myšlenkových (politických) směrů hájil zájmy dělníků?</p> <p>A) liberalismus B) konzervatismus C) socialismus D) austroslavismus</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-05.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-06 Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. žák vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. žák vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů
Ilustrativní úloha	
<p>Vysvětlí, co znamená symbolický dobový výjev na tomto obrázku. Který stát a národnost představuje muž podle zbraně, přilby a dobové uniformy? Uveď název kontinentu, na němž stojí. Co znázorňuje výraz muže a jeho rozkročení? Co představují dráty, které drží v rukou?</p>	
	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-06.2, D-9-6-06.3 Zdroj obr.: Wikipedia: Cecil John Rhodes – karikatura. Dostupné na http://en.wikipedia.org/wiki/File:Punch_Rhodes_Colossus.png Použitý obrázek je dobovou karikaturou Cecila Johna Rhodese jako symbol britského úsilí spojit kolonie v severní a jižní oblasti Afriky.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-01 Žák na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce 2. Žák popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války 3. Žák uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách
Ilustrativní úloha	
<p>Z výčtu uvedené válečné techniky doplň, které z pojmů se vztahují k první světové válce a které ke druhé světové válce:</p> <p>první světová válka:</p> <p>druhá světová válka:</p> <p>Výčet: vynález tanku, užívání bojových letadel, využití radaru, vypuštění bomby s tryskovým motorem, užití bojových chemických plynů, kulomet, zákopová válka, jaderná puma</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-01.3

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-02 Žák rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
Indikátory	1. žák vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny 2. žák jmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám
Ilustrativní úloha	
<p>Vyber názor, který by nejvýrazněji vyjadřoval klady, ale i možné zápory demokratického systému:</p> <p>1) Demokratický systém zaručuje práva všem lidem, i když je pravda, že někdy má někdo práv více.</p> <p>2) Demokratický systém se snaží postupným rozhodováním a následným svobodným hlasováním dojít k co nejlepšímu závěru, který by vyhovoval pokud možno co největšímu procentu obyvatel, i když to někdy trvá dlouho.</p> <p>3) V demokratickém systému jsou jen samé výhody, každý si může dělat, co chce, a proto nemůžeme hovořit o nějakých nedostacích.</p> <p>4) Demokratický systém se zakládá na individuálních právech jedince nebo určité skupiny, a proto je ideální, neboť tím zaručí, že se nemůže najít někdo, kdo by svých práv zneužil ve prospěch někoho jiného.</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-02.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-03 Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu 2. žák na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů 3. žák ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. žák vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů
Ilustrativní úloha	
<p>Uveď, co nepatří mezi základní rysy totalitního režimu:</p> <p>A) svobodné volby B) vláda jedné politické strany C) likvidace politických protivníků D) porušování občanských práv</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-03.1

Vzdělávací obor	Dějepis																
Ročník	9.																
Tematický okruh	7. Moderní doba																
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-04 Žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv																
Indikátory	1. žák vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. žák vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách 3. žák uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holokaustu																
Ilustrativní úloha																	
<p>Vytvoř správné dvojice:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1) konečné řešení židovské otázky</td> <td style="width: 50%;">a) Terezín</td> </tr> <tr> <td>2) cikánský (romský) internační tábor</td> <td>b) Adolf Eichmann</td> </tr> <tr> <td>3) nacistický vyhlazovací tábor na území Polska</td> <td>c) Lety u Písku</td> </tr> <tr> <td>4) židovské ghetto</td> <td>d) J. V. Stalin</td> </tr> <tr> <td></td> <td>e) Osvětim</td> </tr> <tr> <td></td> <td>f) Dachau</td> </tr> </table> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">1)</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">2)</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">3)</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">4)</td> </tr> </table>		1) konečné řešení židovské otázky	a) Terezín	2) cikánský (romský) internační tábor	b) Adolf Eichmann	3) nacistický vyhlazovací tábor na území Polska	c) Lety u Písku	4) židovské ghetto	d) J. V. Stalin		e) Osvětim		f) Dachau	1)	2)	3)	4)
1) konečné řešení židovské otázky	a) Terezín																
2) cikánský (romský) internační tábor	b) Adolf Eichmann																
3) nacistický vyhlazovací tábor na území Polska	c) Lety u Písku																
4) židovské ghetto	d) J. V. Stalin																
	e) Osvětim																
	f) Dachau																
1)	2)	3)	4)														
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-04.3																

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-05 Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami 2. žák objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky 3. žák uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených 4. žák pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939
Ilustrativní úloha	
<p>Na základě dobového plakátu s portréty státníků spojeneckých zemí vyznač na mapě státy tzv. Malé dohody:</p>	
<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div>	
Poznámky k ilustrativní úloze	<p>D-9-7-05.2 Žáci při řešení úlohy použijí školní dějepisný atlas a elektronické zdroje informací. Zdroj obrázku: http://vlast.cz/ceskoslovensko-1918-1948/</p>

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-01 Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce 2. žák pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě 3. žák popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce 4. žák uvede hlavní konflikty z období studené války 5. žák popíše politiku Československa v období studené války
Ilustrativní úloha	
<p>Přečti si dobová slova významného britského politika Winstona Churchilla:</p> <p>„Od Štětína na Baltu po Terst na Jadranu byla přes kontinent spuštěna železná opona. Za touto linií leží všechna hlavní města starých států střední a východní Evropy: Varšava, Berlín, Praha, Vídeň, Budapešť, Bělehrad, Bukurešť a Sofie. Všechna tato vynikající města a jejich obyvatelé se nacházejí v něčem, co musím nazvat sovětskou sférou. Vše je v té či oné formě nejen předmětem sovětského vlivu, ale ve velké míře a mnohých případech také předmětem rostoucích opatření kontroly Moskvy.“</p> <p>Vysvětlí Churchillovy myšlenky svými slovy.</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-01.3 Zdroj citace: Wikipedia Dostupné na: http://cs.wikipedia.org/wiki/Trumanova_doktr%C3%ADna

Vzdělávací obor	Dějepis												
Ročník	9.												
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět												
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-02 Žák vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce												
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce 2. žák uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) 3. žák jmenuje přední členské státy Severoatlantické aliance 4. žák popíše hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie 												
Ilustrativní úloha													
<p>Dne 4. dubna 1949 byl založen mezinárodní vojensko-politický útvar Severoatlantická aliance (NATO).</p> <p>Vyber z nabídky a vypiš do tabulky alespoň pět zakládajících členských států:</p> <p>Nabídka: Spolková republika Německo, Norsko, Velká Británie, Island, Řecko, Itálie, Kanada, USA, Turecko, Španělsko, Portugalsko, Belgie, Dánsko, Lucembursko, Švédsko, Nizozemsko, Francie, Rakousko, Švýcarsko</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 150px;"> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </table>													
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-02.3 Žáci k řešení úlohy použijí školní dějepisný atlas a elektronické zdroje informací.												

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-03 Žák posoudí postavení rozvojových zemí
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. žák uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce 3. žák porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti
Ilustrativní úloha	
S pomocí informačních zdrojů zjisti místa největších světových hladomorů ve druhé polovině 20. století. Uveď příčiny těchto hladomorů.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-03.2 Žáci pracují s tištěnými i elektronickými zdroji informací k tématu.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-04 Žák prokáže základní orientaci v problémech současného světa
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni 2. žák uvede příklady souvislostí mezi vědeckotechnickým, hospodářským a sociálním rozvojem 3. žák uvede příklady snah o řešení současných problémů ve světovém, kontinentálním a regionálním měřítku
Ilustrativní úloha	
<p>Vyber si dva z uvedených pojmů se vztahem k problémům současného světa a vysvětli, jak souvisejí s jevy a událostmi ve světě na přelomu 20. a 21. století:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) etnické čistky b) terorismus c) mírové sbory d) záplavy e) demilitarizované pásmo f) dětská práce 	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-04.1